

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ULAŞIM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Toplu Taşıma Araçları
(Özel Halk Otobüsü Ve Minibüs)
Yönetmeliği

- ❖ *Mersin Büyükşehir Belediye Meclisinin 17/02/2017 tarih ve 188 sayılı Kararı ile kabul edilmiştir.*
- ❖ *Mersin Büyükşehir Belediye Meclisinin 12/01/2018 tarih ve 56 sayılı Kararı ile revize edilen maddeler yönetmelik metnine işlenmiştir.*
- ❖ *Mersin Büyükşehir Belediye Meclisinin 15/02/2019 tarih ve 135 sayılı Kararı ile revize edilen madde yönetmelik metnine işlenmiştir.*

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak, Tanımlar, Yönetim, Yürütme ve Hukuki Sorumluluk

Amaç

Madde 1 –

Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde faaliyet gösteren ve Trafik Tescili olarak Mersin Trafik Tescil Müdürlüğüne yapılmış, özel kişilerce ticari amaçlı çalıştırılacak tahdit, tahsisli ve Mersin İli sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm toplu taşıma yapan araçlara ait kuralları belirlemek, uygulamayı yürütecek ve denetleyecek kuruluş ve organların yetki ve sorumluluk alanlarını belirlemek, Özel Halk Otobüs ve Minibüslerinden faydalananlarla işleticiler arasındaki koordinasyon ile şehir içi trafik düzenini sağlamak ve çalışma şartlarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 –

Bu yönetmelik;

- 1) Şehir merkezindeki Özel Halk Otobüsü, Minibüslerden faydalananları,
- 2) Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde ticari amaçla çalışma hakkı elde etmiş ve tescil işlemleri Mersin Trafik Tescil Müdürlüğü'nce yapılmış tahdit kapsamında bulunan M plakalı minibüsleri,
- 3) Özel Halk Otobüsü ve Minibüslerde çalışanları,
- 4) Özel Halk Otobüsü ve Minibüs denetimini,
- 5) Özel Halk Otobüsü ve Minibüs olarak faaliyet gösteren ruhsat sahibine uygulanacak yaptırımları, kapsar. Çalışma izni alan lehine imtiyaz devri değildir. Tekel hakkını kapsamaz. Belediye gerekli gördüğü anda verdiği izni geri alabilir.

Mersin İli sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm toplu taşıma yapan araçları kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3 –

Bu yönetmelik;

- 1) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- 2) 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muadil Kanunu
- 3) 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
- 4) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,
- 5) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu,
- 6) 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun,
- 7) 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliği,
- 8) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,

- 9) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu,
- 10) 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun,
- 11) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu,
- 12) 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu,
- 13) 5393 sayılı Belediye Kanunu,
- 14) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun,
- 15) 6360 sayılı On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
- 16) Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği,
- 17) 02.04.1986 tarih ve 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına, değişiklik ve eklerine,
- 18) 28.02.1998 tarih ve 23272 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulması Hakkında Yönetmelik" ,
- 19) 14.07.2007 tarih ve 26582 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelik"
- 20) 18.07.2007 tarih ve 23053 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Karayolları Trafik Yönetmeliği,
- 21) 28.11.2008 tarih ve 27068 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik,
- 22) 11.06.2009 tarih ve 27255 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe Karayolu Taşıma Yönetmeliği,
- 23) Bakanlar Kurulunun Ticari Plakaların Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki kararı (Son şekli uygulanır)
- 24) İlgili Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi, Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) ve İl Trafik Komisyonu kararları
- 25) Yürürlükte bulunan Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulması Hakkında Yönetmelik,
- 26) Ayrıca yönetmelikte bahse konu faaliyet ile ilgili tüm kanun, kanun hükmünde kararname, genelge, yönetmelik ve yönergelerdir.
- 27) 7201 sayılı tebligat kanunu.

İlgili diğer mevzuat hükümlerine, dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu yönetmelikte herhangi bir kişi ya da kuruluşa getirilen yükümlülük, o kişi ya da kuruluşun herhangi bir mevzuatla tabi olduğu yükümlülüklerinden masumiyet veya muafiyet sağlamaz. Özel Halk Otobüs ve Minibüsleri, işleticisinin kendi sorumluluğu altında ve Belediyenin denetimine bağlı olarak bu yönetmelik esaslarına ve UKOME kararları ile belirlenen şartlara göre çalıştırılır.

Tanımlar

Madde 4 –

Bu yönetmelikte geçen deyimlerden;

Belediye: Mersin Büyükşehir Belediyesi,

İTK: İl Trafik Komisyonu Kararını,

Denetleme Görevlisi: Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı ve Zabıta Daire Başkanlığı tarafından görevlendirilen toplu taşıma araçları denetleme görevlileri ile jandarma ve emniyet teşkilatı görevlileri,

Minibüs: Mersin Trafik Tescil Müdürlüğünce kayıtlı ve 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tahditli (M) plakalı ve koltuk sayısı en fazla 16+1 kapasiteli toplu taşıma aracını,

Özel Halk Otobüsü: Mersin İl Trafik Komisyonu kararı ile tahsisli (H) plakalı toplu taşıma aracını,

Muvafakatname: Satış izni için noterlik makamına verilen yetki izin belgesini,

Meslek Odaları: Mersin Şoförler ve Otomobilciler Odası, Mersin Minibüsçüler Esnaf Odasını,

Şoför: Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişiyi (B sınıfı ve üzeri sürücü belgeli ve minibüsü sevk ve idare eden kişiyi, ifade eder.),

Yolcu: Minibüs şoförü dışında araçta bulunan ücret karşılığında taşınan kişileri,

Taşıma Hizmetinden Men: Bu yönergede belirlenen sebeplerle hakkında işlem yapılan Özel Halk Otobüsü ve Minibüs, yediemin park veya güvenli alana çekilerek taşımacılık faaliyetinden belli bir süreliğine alı konulmasını,

Ticari Araç Tahsis Belgesi: Özel Halk Otobüsü ve/veya Minibüsün kimin üzerine kayıtlı olduğunu gösteren belge olduğu gibi ticari plaka satın alacak kişilerin 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartları taşıdığını gösteren belge olup, ticari araç alışı – satışı işlemi için aranan belgeyi,

Yıllık Çalışma Ruhsatı: Minibüslere Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından verilen çalışma izin belgesini,

Toplu Taşıma Aracı Kullanım Kartı: Toplu taşıma aracını kullanan kişinin bulundurması zorunlu olan belge,

Kooperatif: Toplu taşıma araç sahibi gerçek kişilerin bağlı buldukları kooperatifi,

Taşıma Hattı: Düzenli yolcu taşımacılığında taşımının yapıldığı kalkış noktası ile varış noktasındaki yerleşimler arasındaki taşımacılık koridoru,

Taşıma Güzergâhı: Taşımının başladığı kalkış noktasından, bittiği varış noktasına kadar ara duraklarda dâhil takip edilen yolu,

UKOME: 5216 sayılı kanunun 9. maddesi gereğince kurulmuş bulunan ve görev yapmakta olan Ulaşım Koordinasyon Merkezini,

Yetkili Daire Başkanlığı: Mersin Büyükşehir Belediyesi ilgili birimi olan Ulaşım Dairesi Başkanlığını, İfade eder.

Askıya Alma Yazısı : Mersin Büyükşehir Belediyesi ilgili birimi olan Ulaşım Dairesi Başkanlığını, tarafından Düzenlenen Belge.

Yönetim

Madde 5 –

Bu yönetmelikte;

1) Özel Halk Otobüs ve Minibüs aracı sahipleri, Yetkili Daire Başkanlığı'ndan "Özel Halk Otobüs ve Minibüs Çalışma Ruhsatı" alarak, taşımacılık faaliyetlerini, bu yönetmelik hükümlerine göre belediyenin yönetim ve denetiminde yaparlar,

2) Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçları bu yönetmelikte belirtilen yasal yetkili kurum elemanları(Jandarma İl Trafik Timleri,Emniyet İl Trafik Denetleme Şube Müdürlüğüne Bağlı Trafik Ekipleri, Büyükşehir Belediyesi Zabıta Ekipleri,Ulaşım Daire Başkanlığı Ekipleri) tarafından denetlenirler.

3) Belediye ve bağlı birimleriyle ilişkilerde muhatap; adına "Çalışma Ruhsatı" düzenlenen Özel Halk Otobüs ve Minibüs araç sahipleridir. Ancak araç sahiplerinin noterden ve vekâletname verdikleri resmi vekilleri belediye nezdinde iş ve işçileri takip edebilir.

Yürütme

Madde 6 –

Bu yönetmelikte;

1) Ticari Araçlar Uygunluk Belgesi Mersin Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal Şube Müdürlüğü, Zabıta Dairesi Başkanlığı, Ulaşım Dairesi Başkanlığı veya Mersin TMMOB Makina Mühendisleri Odası (Yapılacak Protokol ile) tarafından verilir.

2) Ticari Taşıt Tahsis Belgesi,Askıya Alınma Yazısı, noterlik makamına yazılan muvafakatname, Özel İzin Belgesi ve Çalışma Ruhsatı Yetkili Daire Başkanlığı'na düzenlenir.

3) "*Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Çalışma Ruhsatı*" Özel Halk Otobüs ve Minibüs araç sahibine veya resmi vekiline imza karşılığı verilir,

Bu yönetmelik hükümleri Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve yetkilendirdiği ilgili birimler tarafından yürütülür.

Hukuki Sorumluluk

Madde 7 –

Özel Halk Otobüsü ve Minibüslerde, personelinin taşımacılıktan kaynaklanan davranışları ile taşımacılıktan doğan ve doğacak her türlü vergi, sigorta, harç ve giderlerle; mali, hukuki ve cezai sorumluluk işleticiye aittir.

Belediye ile işletici arasında bu konuda hiç bir ilişki olmayıp, belediye işleticilere hiçbir şekilde kefil olmaz, üçüncü kişilere karşı hiçbir taahhüt altına girmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Ticari Taşıt Tahsis Belgesi, Özel Halk Otobüsleri ve Minibüslerin Devri, Araç Uygunluk Belgesi, İcra ve Veraset Yoluyla İntikaller ile Ticari Faaliyeti Durdurma

Ticari Taşıt Tahsis Belgesi

Madde 8 –

Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki vatandaşların ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak üzere toplu taşımacılığın geliştirilmesi ve disiplin altına alınması, korsan taşımacılığın önlenmesi ve fiilen çalışmakta olan şoför esnafının haklarının korunması amacıyla plakaları tahditli "M" serisinden ve tahsisli "H" plakalı Özel Halk Otobüs ve

Minibüsleri devralmak isteyenler usul ve esasları UKOME tarafından belirlenen "*Ticari Taşıt Tahsis Belgesi*" (**EK – 1**) alacaklardır. "*Ticari Taşıt Tahsis Belgesi*" olmayanlara Özel Halk Otobüs ve Minibüs aracı veya plakası devredilemez.

A-Ticari Taşıt Tahsis Belgesi alacak kişilerden istenecek belgeler:

- 1) T.C. kimlik numaralı nüfus cüzdanı veya vatandaşlık haklarını gösterir belge,
- 2) En az B sınıfı T.C. Sürücü Belgesi ve SRC2 Belgesi,
- 3) 5237 sayılı kanunun 103, 104, 109, 188, 190, 191, 227 ve 5326 sayılı kanunun 35.maddelerinden affa uğramış olsalar bile hüküm giymemiş olduğunu belirten adli sicil kaydı,
- 4) Müracaat tarihi itibari ile Çalışmak istediği Mersin Merkez İlçe sınırları veya diğer İlçe sınırları içerisinde kesintisiz 1 (bir) yıl ikamet ettiğini gösterir belge.
- 5) Noterden taahhütname (başka geçim kaynağı olmadığı, tek geçim kaynağının şoförlük olduğunu taahhüt etmek.)
- 6) Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na borcu olmadığına dair yazı,
- 7) Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na "Ticari Taşıt Tahsis Ücreti" nin yatırıldığına dair makbuz,

B – Satmak (Devretmek) isteyenler:

"M – H" plakalı ticari aracını veya plakasını devretmek isteyenlerden istenen belgeler;

- 1) M – H plakalı aracını veya plakasını satmak istediğini belirtir dilekçe,
- 2) Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'ndan Borcu Yoktur Belgesi,
- 3) Araç veya plaka sicil dosyasında "*satılamaz*", "*rehinli*" vb. kayıt varsa bunun kaldırıldığına dair ilgili kurumdan alınacak yazı,
- 4) Trafik ruhsatnamesi (motorlu araç tescil ve trafik belgeleri) aslı ve fotokopisi,
- 5) Özel İzin Belgesi ve Çalışma Ruhsatının aslının iadesi,
- 6) İlgili odadan ilişik kesme yazısı

Bu belgeleri eksiksiz olarak getiren vatandaşlara on beş(15) gün geçerli olmak üzere "*Ticari Taşıt Tahsis Belgesi*" hazırlanarak verilir.

Araç Uygunluk Belgesi

Madde 9 –

1) "M – H" serisinden Özel Halk Otobüs ve Minibüs Aracı olarak çalıştırılmak istenen araçlar için Ticari Araçlar Uygunluk Belgesi Mersin Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal Şube Müdürlüğü, Zabıta Dairesi Başkanlığı, Ulaşım Dairesi Başkanlığı veya Mersin TMMOB Makina Mühendisleri Odası (Yapılacak Protokol ile) tarafından verilen belgedir.

"Araç Uygunluk Belgesi"(EK – 3) alınacaktır.

Araç uygunluk belgesi için gerekli olan belgeler;

- 1) Özel Halk Otobüs ve Minibüs aracı olarak çalıştırılmak istenen araç, (uygun olduğunun tespiti için kontrol edilmek üzere yetkili birime getirilmesi),
- 2) Trafik Tescil(Trafik Ruhsatı) Belgeleri, araç sıfır ise faturası veya Noter Satış Sözleşmesi,
- 3) Bağlı olduğu odadan alacağı, müracaat ettiği aya ait tarihli oda kayıt belgesi aslı,

- 4) Bağlı bulunduğu kooperatife ve müracaat ettiği aya ait tarihli üyelik belgesi aslı,
- 5) Geçmiş döneme ait çalışma ruhsatı ücretlerinin ve varsa belediyeye ait diğer borçlarının ödenmiş olması,

Belgeleri getirilir.

Araç sahipleri, araçlarını, Trafik Tescili (sıfır ise faturası) veya noter satış sözleşmesi ile birlikte uygunluk incelemesi için yetkili birime müracaat eder. Teknik komisyon tarafından aracın bu yönetmelikte belirlenen şartlara uygun olup olmadığı incelenir. Uygun olan araçlara, belediye ücret tarifesindeki "Araç Uygunluk Belgesi" hizmet ve belge ücretini yatırıldığına dair makbuzu ibraz ettikten sonra "Araç Uygunluk Belgesi" verilir. Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'nden alacakları Trafik Tescil Belgesi'nin (Araç Ruhsatı) bir suretini en geç on (10) gün içerisinde sicil dosyasına konulmak üzere yetkili birime vereceklerdir.

Özel Halk Otobüs ve Minibüs Aracı Sahiplerinin Ölümü Halinde Veraset Yolu İle İntikallerde Yapılacak İşlemler

Madde 10 –

Ticari plaka ve durak hakkının veraset yolu ile intikallerde;

1) M - H sahibinin ölümü halinde, mirasçıları tarafından en geç bir yıl içinde mahkemeden alınacak veraset ilamında yazılı varislerin Ulaşım Dairesi Başkanlığı'na aşağıda belirtilen evraklar hazırlanarak başvuru yapılır.

2) UKOME Şube Müdürlüğü tarafından gerekli inceleme yapıldıktan sonra evraklar karar alınmak üzere Daire Başkanına gönderilir.

3) Varislerden devir temlik ücreti alınmaz.

4) Kararı olumlu ise İşletme Ruhsatı düzenlenir.

5) Varisler arasında hakkından feragat eden varsa noter feragatnamesi gerekmektedir.

6) Diğer varis adına çalışma ruhsatı düzenlenmesi isteniyorsa noterden muvafakatname alınır. Varis veya varisler adına durak hakkı onaylandığı takdirde aşağıdaki belgeler istenir.

a) Dilekçe.

b) Veraset ilamı.

c) Trafik tescil ruhsat fotokopisi.

d) Belediyeden borcu yoktur yazısı.

e) Vergi levhası fotokopisi.

f) Eski Çalışma Ruhsatı.

g) Savcılıktan alınmış sabıka kaydı,

h) Son 1 (bir) ay içinde alınmış Adli Sicil Kaydı (Türk Ceza Kanunu'nun 102, 103, 104, 105, 109/3-f, 109/5, 179/3, 188, 190, 191, 227 maddelerinden affa uğramış dahi olsa hüküm giymemiş olması),

7) Yetki verilen varisin bu yönetmelikte istenen belgelerin 90 (doksan) gün içinde tamamlaması şarttır.

8) Varislerin bir başka şoför kullanarak taşımacılığına devam etmesi halinde, araçlarını kullanacak kişinin sürücü belgesinin bu Yönetmelik koşullarında hazırlanan belgeleri ile birlikte (tahsis belgesi hariç) Ulaşım Daire Başkanlığı'na teslim edilmesi şarttır.

9) Varisler her şoför değişikliğinde bu belgeleri dosyasına konulması ve Sürücüsü Tanıtım Belgesi düzenlenmesi için bildirim yapmak zorundadırlar.

10) Varisler yeni Trafik Tescil Ruhsatı çıkardıktan sonra İşletme Ruhsatı kendileri adına düzenlenmesi şarttır.

İcra Yolu İle Yapılan Satışlarda Uygulanacak Kurallar

Madde 11 –

Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçlarının veya plakalarının icra marifetiyle satışında, isteklilerin bu yönetmeliğin 8. Maddesinde belirtilen "Ticari Taşıt Tahsis Belgesi" sahibi olması, satış sonucunda yeni sahibinin bu yönetmeliğin 15. maddesinde belirtilen şartları yerine getirmesi ve çalışma ruhsatı harcını ödemesi gerekir. Bu durum icra dairelerince yapılacak satış ilanlarında belirtilir. Belediyeye devir ücretinin ödenmesi ve şartların bu yönetmelik hükümlerine uyması halinde, yeni sahibine devir işlemleri yapılır ve Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'ne sunulmak üzere Tescil Yazısı verilir.

Araç Değişikliğinde Uyulacak Kurallar

Madde 12 –

Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçlarında devir ile birlikte araç değişikliği yapılabilir. Devir ile araç değişikliği yapan kişiler, Araç Uygunluk Belgesi almak için istenilen belgeler ile Yetkili birime müracaat ederler. Araç değişikliği yapan veya devir ile araç değişikliği yapan kişiler, Ticari Araçlar Uygunluk Belgesi Mersin Büyükşehir Belediyesi Makine İlkmal Şube Müdürlüğü, Zabita Dairesi Başkanlığı, Ulaşım Dairesi Başkanlığı veya Mersin TMMOB Makine mühendisleri Odası (Yapılacak Protokol ile) aldıkları uygunluk belgeleri ile birlikte Trafik Tescil Şube Müdürlüğü'ne giderek Trafik Tescil Belgesi'ni alırlar. Trafik Tescil Belgesi'nin aslı ibraz edilerek bir suretinin on (10) gün içinde Yetkili Daire Başkanlığı'na verilmesi zorunludur.

Ticari Faaliyetini Durdurma (Ticari Plakayı Askıya Alma)

Madde 13 –

(Değişik: 15/02/2019 t., 135 sy. Meclis Kararı) M – H plakalı araç sahibi ticari faaliyetini durdurmak isteyebilir. Bu durumda almış olduğu Çalışma Ruhsatını teslim ederek, M – H plakasının askıya alınması hususunda Yetkili Daire Başkanlığı'ndan alacağı askıya alma belgesi ile Trafik Tescil Şube Müdürlüğünde plakasını askıya alabilir. Askıya alındığına dair belgenin bir sureti en geç on (10) gün içerisinde plaka sicil dosyasına konulmak üzere Yetkili Daire Başkanlığı'na teslim edilir. Askı süresi en fazla yüzseksen (180) gündür. Plakası askıda olan plaka sahibi askıda kalma süresi bitimine kadar bir araç almak ve çalıştırmak zorundadır. Yasal süre içerisinde araç çalıştırarak hizmete başlamayan işletcinin işletim hakları UKOME Genel Kurul Kararı ile iptal edilir.

Çalışacak Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Sayısı

Madde 14 –

Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde ticari amaçla çalıştırılacak Özel Halk Otobüsü ve Minibüs sayısı yeterli görüldüğünde, arttırılacak araç sayısı 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulunun “Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Karar” a göre işlemler yürütülür.

Minibüsten ve mevcut Özel Halk Otobüslerinden otobüse dönüşüm ve dönüşümün özendirilmesi kapsamında; UKOME Genel Kurulu gerekli şartları oluşturarak dönüşüm işlemi için kararlar alabilir.

ÜÇÜNCÜBÖLÜM

Özel Halk Otobüs ve Minibüs Çalışma Ruhsatı, Çalışma Şekli, Taşıma Ücretinin Tespiti, Ücretsiz veya İndirimli Taşıma Tarifesi, Kartlar

Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Çalışma Ruhsatı

Madde 15 –

Özel Halk Otobüs ve Minibüsleri, Özel Halk Otobüs Çalışma Ruhsatı veya Minibüs Çalışma Ruhsatı olmadan çalışmazlar. Özel Halk Otobüs Çalışma Ruhsatı veya Minibüs Çalışma Ruhsatında şu bilgiler yer alır:

- 1) Mersin Büyükşehir Belediyesine yazılmış dilekçe
- 2) Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası yazılı fotokopisi (İstenildiğinde aslı ibraz edilmek zorunludur)
- 3) Trafik Ruhsat Fotokopisi (İstenildiğinde aslı ibraz edilmek zorunludur)
- 4) Belediye İşletme Ruhsatının aslı
- 5) Son 6 (altı) ay içinde çekilmiş 2 adet vesikalık resim
- 6) Tahsis Belgesi fotokopisi
- 7) Oda Faaliyet Belgesi
- 8) Kooperatif yazısı
- 9) Durak ve Plaka Noter Satış Sözleşmesi
- 10) Vergi Levhası Fotokopisi (İstenildiğinde aslı ibraz edilmek zorunludur)
- 11) Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'ndan Borcu Yoktur Yazısı (makbuzu kesildikten sonra)
- 12) İkametgâh Belgesi

Çalışma İzni Özel Halk Otobüs ve Minibüs Çalışma Ruhsatı olan kişiler tüm araçları için ayrı ayrı Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi'nin tespit edeceği tarifeye göre her yıl 1 Ocak – 31 Ocak arası vize Bedeli ödemek zorundadır. Bu tarihler arasında yenileme işlemini yaptırmayan plaka sahipleri yasal faizi ile birlikte öder.

Çalışma Şekli ve Bekleme Süreleri

Madde 16 –

Bu yönetmelikle birlikte, Özel Halk Otobüs ve Minibüsleri saat 06.00 ile 21.00 arasında taşımacılık faaliyetlerini sürdürmek zorundadırlar. Bu saatler arasında taşımacılık yapmaktan kaçınmazlar. Ancak bağlı buldukları kooperatife tahsis edilen hatlara 21.00 ile 00.00

saatleri arasında yeterli sayıda nöbetçi bırakmak zorundadırlar. Saat 00.00sonrasında çalışmak kooperatiflerin inisiyatifindedir. Durak harici durmaları kesinlikle yasaktır. Çalışma izni verilen işletici yasal olarak kendisine tahsis edilen hatta çalışma programına ve zaman çizelgesine bağlı olarak çalışacaktır. Çalışma saatleri içinde taşıt tamamen dolsun veya dolmasın güzergâh başlangıç ve bitişlerinde bekleme süresi 2 (iki)dakikayı geçemez. Ara duraklarda hızla yolcu indirme ve bindirme dışında bekleme yapılamaz. Araçların kullanacakları duraklar Özel Halk Otobüs ve Minibüsleri için UKOME tarafından belirlenen duraklardan faydalanacaklardır. Ayrıca kooperatiflerin önerisi ile Büyükşehir Belediyesi ve UKOME'nin uygun görmesi halinde can ve mal güvenliği açısından uygun yerlere cep durak yapılacaktır. Taşıma saatleri dışında ticari minibüslere park yeri bulmak taşıyıcı kooperatiflerin kendi sorumluluğundadır. Araçlar güzergâh ve hatlara ait hareket noktaları ile durakları hiçbir şekilde konaklama, mola, temizlik, bakım, onarım vs. gibi nedenleri ile kullanamazlar. Araçlar çalışmaya başlamadan önce bakımı, yıkama ve temizliği yapılmış olacaktır. Araçlar seferini, bu programda belirtilen gecikme payından daha geç bitiremezler. Bir araç seferini tamamlayamadığı durumlarda, işletici yolcuları başka bir araçla duraklarına bırakır veya her bir yolcuya UKOME'nin belirlediği biniş ücretini öder. Özel Halk Otobüs ve Minibüsleri ticari faaliyet amaçlarının dışında başka bir ticari faaliyette bulunamazlar. (Servis taşımacılığı vb.)

Taşıma Ücretinin Tespiti

Madde 17 –

Minibüsler ve Özel Halk Otobüslerinde uyulacak yolcu ücret tarifesi 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu 62. maddesi hükmüne göre tespit edilip Mersin Büyükşehir Belediyesine bilgi verir.

Ücretsiz veya İndirimli Taşıma Tarifesi

MADDE 18 –

1) Ücretsiz Taşıma.

- a)** Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle meydana gelen bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini %40 ve üstünde bir oranda kaybedenlerden bu özürlülük bilgisini nüfus cüzdanına işleyen engelliler ücretsiz,
- b)** Tek başına seyahat edemeyecek durumda olan özür sahibi engellilere (Tespiti, Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan) refakat edenlerin ücretsiz,
- c)** Gazi ve eşi, Şehitlerin dul eşleri ile anne ve babaları, sosyal güvenlik kuruluşlarından yetim aylığı dışında aylık veya gelir almayan ve bu kuruluşlara tabi olarak çalışmayan çocukları, şehit olan anne ve babalarından dolayı yetim aylığı aldıkları müddetçe ücretsiz,
- d)** T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi üniformalı posta dağıtıcılarının (Pazar günü hariç her gün 07.00–19.00 arası) ücretsiz,
- e)** Emniyet Hizmetleri sınıfı personelini ücretsiz, (Kimlikleri kart yerine geçer)
- f)** Jandarma Genel Komutanlığına bağlı subay, astsubay ve uzman erbaşlar ücretsiz.(Kimlikleri kart yerine geçer)
- g)** Belediye Zabıta görevlileri ücretsiz,

- h) Basın kimlik kartı sahiplerine ücretsiz,
  - i) 2022 sayılı kanuna göre 65 yaşını doldurmuş muhtaç aylığı aldığı belgeleyen (Büyükşehir Belediyesi tarafından tespit edilir) kişiler ücretsiz,
- 2) İndirimli Taşıma.
- a) Öğrenciler, öğrenci kimlik kartları ile indirim
  - b) 60 yaşını doldurmuş olanlardan öğrenci ücreti alınır.

Kartlar

Madde 19 –

- 1) Toplu Taşıma Araçlarında kullanılacak olan indirimli ve ücretsiz kartlar tek tip olarak Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı tarafından düzenlenir ve bu yönetmeliğin kabul ve yayımlanmasından itibaren geçerli sayılır.
- 2) Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı tarafından verilen, ücretsiz ve indirimli yolculara ait kart örneklerini gösteren tablonun yolcuların göreceği uygun yere asılması zorunludur.

DÖRDÜNCÜBÖLÜM

İşleticilerde, Personellerde, Araçlarda Aranacak Şartlar ve Yaptırım Gereken Fiiller, Özel Halk Otobüs ve Minibüs Aracı İşleticilerinin Uyacakları Esaslar

Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Şoförlerinde Aranacak Şartlar

Madde 20–

Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde toplu taşıma aracı olarak çalışmak isteyenler yeterlilik belgesi, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Mersin Şoförler ve Otomobilciler Odası tarafından koordine edilecek eğitimlere katılırlar. Eğitim sonucunda yeterlilik sertifikası alırlar. Yeterlilik sertifikasını almış olan şoförler, açılacak olan sınava girerler. Sınav sonunda başarılı olanlar, istenen belgelerle birlikte Mersin Şoförler ve Otomobilciler Odasına müracaat ederek on(10) gün içinde toplu taşıma aracı kullanım kartını alırlar.(Ek – 4)

- 1) Eğitim Seviyesi,
  - a) Mevcutlar: İlkokul diplomalı (5 yıllık),
  - b) Yeniler: Orta Öğretim(lise) diplomalı (8 yıllık),
- 2) Şoför Yeterlilik Sertifikası için alınması gerekli olan eğitimler;
  - a) Acil kurtarma ve ilk yardım,
  - b) Güvenli sürüş teknikleri,
  - c) Davranış bilgisi, diksiyon (Şoför davranışlarını geliştirme eğitimi yönetmeliğine uygun olacaktır)
  - d) Yol ve trafik bilgisi,
  - e) Yolcu taşımacılığı,
  - f) Trafik kuralları ve cezalar

g) İleri sürüş teknikleri eğitimi

3) Göreve yeni başlarken ve beş (5) yılda bir psikoteknik ile tam teşekküllü hastaneden alınacak “Toplu Taşıma Şoförlüğü Yapabilir” sağlık raporu,

4) Bulaşıcı hastalıklar ve göz sağlığı yönünden bir (1) yıl süre olması şartı ile tam teşekküllü hastaneden alınacak “Toplu Taşıma Şoförlüğü Yapabilir” sağlık raporu,

5) Son bir (1) ay içinde alınmış Adli Sicil Kaydı (Türk Ceza Kanunu’nun 102, 103, 104, 105, 109/3-f, 109/5, 179/3, 188, 190, 191,227 maddelerinden affa uğramış dahi olsa hüküm giymemiş olması),

6) En az “B” sınıfı sürücü belgesi fotokopisi,

7) Nüfus Cüzdan Fotokopisi

8) Psikoteknik raporu

9) İki (2) adet yeni çekilmiş fotoğraf (tüm şoförlerin),

10) İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş merkezlerden uyuşturucu kullanmadığı ile ilgili tahlil sonuçlarını gösterir rapor (Başvuru tarihi itibariyle bir (1) ayı geçmemiş).

11) Kooperatiflerde çalışacak Özel Halk Otobüsleri ve Minibüslerinde görev yapacak şoförlerin, kooperatifin belirlemiş olduğu renk gömleğin ya da tişörtün sağ omuzda (yarıçapı 4 santimetre), sol ön tarafta (yarıçapı 4 santimetre) ve sırtta (yarıçapı 11 santimetre) kooperatifin logosu ve sorumlu şoförün sicil numarası net bir şekilde görülebilecek ve okunabilecektir. Tişört örnek resmi Ek – 5’de bulunmaktadır.

12) SRC2 Belgesi

Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Araçlarında Aranacak Genel Şartlar

Madde 21–

Araçlar çalışma esnasında uygunluk koşullarına uymalıdır. Aksi durumda işleticiler haklarında cezai işlem yapılır. Yolcu taşımacılığına katılacak Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçları, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve buna bağlı Karayolları Trafik Tüzüğü kapsamında şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılan Minibüsler için tespit edilmiş şartlara haiz olacaktır. Trafik fenni muayeneleri ve zorunlu trafik sigortaları yaptırılmış olacaktır.

1) Özel Halk Otobüsü ve Minibüs fabrika çıkışı dışında aksesuar olabilecek malzeme takılamaz ve aracın iç görünümünü veya plakasının okunmasını engelleyecek şekilde düzenleme yapılamaz.

2) Hususiyetlerine göre Özel Halk Otobüsü ve Minibüslerde bulundurulacak teçhizat,

a) **İç lamba:** Özel Halk Otobüsü ve Minibüs içini aydınlatacak, şoförün gözüne almayacak, beyaz ışıklı olacaktır.

b) **Toplu Taşıma Aracı Tanıtım Numarası:** Özel Halk Otobüsleri ve Minibüsleri için ayırıcı işaretler bölümünde belirtildiği üzere sağında, solunda, arkasında, üstünde ve önünde olmak üzere net bir şekilde okunabilmesini sağlamak amacıyla Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından verilen Toplu Taşıma Aracı Tanıtım Numarası

c) **Yangın Söndürme Cihazı:** Araçların imal tadil ve montajı hakkındaki yönetmelikte gösterilen adet ve nitelikte olacaktır.

d) Yedek malzeme: Kriko, bijon anahtarı, dış ışık donanımı için birer adet yedek ampul, pense, tornavida, seyyar lamba veya el feneri, çekme halatı, battaniye, cam kırma çekici, takoz, takım çantası, yedek lastik, hava pompası, manivela, ecza çantası (ilkyardım çantası).

e) Reflektör: Normal hava şartlarında en az 150 metreden net olarak görülebilecek kırmızı ışık yansıtıcı veya veren, numunesine uygun en az iki (2) adet reflektör bulunacaktır.

f) Stepne: Daima kullanılabilir durumda bulunacaktır.

3) Özel Halk Otobüsü ve Minibüs standartlarının uygun hale getirilmesi süresi, gerekli hallerde süre uzatımı ve araçların teknolojik donanımları UKOME tarafından belirlenir.

4) İşleticiler, yolcuların rahat bir yolculuk yapmasını sağlayacak tedbirleri almak ve taahhüt edilen yere kadar götürmek zorundadır,

5) İşleticiler meydana gelebilecek trafik kazası veya herhangi bir olumsuzlukta üçüncü şahıslara karşı yürürlükteki mevzuatlar çerçevesinde sorumludur. Aracın fenni muayene, Zorunlu Trafik Sigortası ve periyodik bakımları vs. İlgili tüm hak ve yükümlülüklerden ve doğan sorumluluklardan araç sahibi sorumludur. Bu sebeplerle belediye ve birimlerine karşı suç isnat edilemez.

6) İşleticiler yanında çalışanlar, hizmet akdine tabi olup, bunların Sosyal Güvenlik Kurumlarından sigorta işlemlerinin yaptırılması işleticinin sorumluluğundadır. İşleticiler aracında çalıştırdığı personelin yasal hak ve yükümlülüklerinden sorumludur.

7) Araç plakalarına yazılan cezalardan araç sahipleri sorumludur. Ayrıca ceza, plaka ve şoför sicil dosyasına da işlenir.

8) Minibüs ve Özel Halk Otobüs İşleticileri Mersin Esnaf ve Sanatkarlar Odası Birliği tarafından belirlenip UKOME tarafından kabul edilen ücret tarifelerini araçların görünür bir yerine asmak zorunda olup, ücret tarifesinin üzerinde taşıma yapamazlar,

9) Belirli günlerde bayrak takılması ilgili kanunlara göre mecburidir,

10) Bu yönetmeliğin 16. madde hükümlerine uygun olarak Özel Halk Otobüs ve Minibüs Çalışma Ruhsatı almak suretiyle taşımacılık yapılacaktır,

11) Araç içerisinde aracın kusurundan dolayı zarar gören yolcuların zararını araç sahibi tazmin etmekle yükümlüdür.

12) İşleticiler (şoförler) ile hizmeti alan müşteriler arasındaki uyuşmazlıklarda yetkili birim ve ilgili odalar, hakem ve yaptırım yetkisine sahiptir.

13) Mevcut Trafik Yasası ve Yönetmeliği gereği bulunması gerekli olan her türlü alet edevat ile aksesuarlar (yedek lastik, yangın söndürücüsü, ilkyardım çantası, çekme halatı, trafik seti vs.) daima araç üzerinde bulundurulacaktır,

14) Araçların içi, dışı, koltukları sağlam ve sürekli temiz tutulacak, kaportası bozuk ve boyasız olmayacaktır,

15) Camlarda kırık, çatlak ya da patlak bulunmayacaktır,

16) Dış yüzeylerinde tehlike oluşturacak biçimde aksesuarlar bulunmayacaktır. (Aracın fabrika çıkış halinde bulunan antenler bu kapsamda değerlendirilmez.),

17) Araçlarda kesici alet, bıçak, sustalı bıçak, satır, sopa vb. alet ve edevat bulundurulmayacaktır.

18) Araçların kornaları klakson(havalı korna) olmayacaktır,

- 19) Araçların içinde veya dışında belediyeden izin almadan ilan, reklam, tanıtım öğeleri, yazı, amblem, logo, çıkartma, süs ve aksesuar olmayacaktır,
- 20) Farları standart (fabrika çıkışı) renkte olacak, başka renk far olmayacaktır,
- 21) İç ve dış aydınlatma donanımları çalışır durumda olacaktır. Işıklar beyaz renkli olacaktır. Araç içerisinde veya dışarısında standart sayı dışında ayna, lamba veya renkli lamba olmayacaktır,
- 22) Araçları üreten fabrikalarda model değişikliği ve ölçülerdeki farklılık UKOME'nin alacağı kararlarla değerlendirilebilir,
- 23) Yeni tescil edilecek olan aracın yaşı UKOME kararı ile belirlenir ve fabrikasından imal edildiği tarihten sonra gelen ilk takvim yılı esas alınır,
- 24) Tüm araçlar klimalı olacaktır ve mevsimine göre klimalar çalıştırılacaktır,
- 25) Her araç içerisinde ve arkasında görülebilir uygun bir yerde Belediye Çağrı Merkezi logolu iletişim telefonu ve araç tanıtım numarası olacaktır.
- 26) Araçların tamamı belediyenin takip edebileceği şekilde araç takip sistemine geçecek ve her bir kooperatif ya da şahıs ilgili araç takip sistemine ait internet adresi linkini takip, kontrol ve gerekirse müdahale edilebilecek yetkilendirmeleri Ulaşım Dairesi Başkanlığı'na bildirecektir, Araçların içerisine şoför mahallini ve yolcuları gösterecek ve yüksek çözünürlükte üç (3) adet kamera sistemi ve görüntüyü en az otuz (30) gün depolayacak sistem bulundurulacaktır. Kameralar, şoför mahallini, ön taraftan aracın içini ve arka taraftan aracın içini görüntüleyecek şekilde yerleştirilecektir.
- 27) Aracın ön ve yan kısmında en az üç (3) noktayı gösterir istikamet levhası olacaktır,
- 28) Sigara içilmez plaketi ve oturan ve ayakta yolcu sayısını gösteren plaketi olacaktır.
- 29) Bütün kapılar düzenli açılır kapanır durumda olacak, araçların kapıları şoför tarafından açılıp kapatılacak şekilde otomatik olacaktır,
- 30) Tehlike anında otomatik kapıların içeriden açılmasını sağlayan manuel tertibat çalışır durumda olacaktır,
- 31) UKOME'ce belirlenen taşıma fiyat tarifesi aracın içerisinde görünür bir yerde olacaktır,
- 32) Faaliyette bulunan araçların yaşı en fazla on (10) olacaktır,
- 33) Minibüs araçları, Karayolları Trafik Kanununa ve engelli bireylerin yolculuk yapmasına uygun şekilde olacaktır.

Özel Halk Otobüsü ve Minibüs Aracı Şoförlerinin ve Personelinin Uyacakları Esaslar

Madde 22–

Bu yönetmelikle birlikte Özel Halk Otobüsü, Minibüs Araçları şoförleri aşağıda belirtilen şartlara uyacaktır;

- 1) Araç şoförleri; Şoför Uygunluk Belgesi (Toplu Taşıma Aracı Kullanım Kartı) olmadan araç kullanamazlar,
- 2) Yolcular duraklarda indirilip bindirilir. Hizmet yaparken araçların bekleme yapması gereken zaruri durumlarda(arıza, sağlık problemleri, adli vakalar vb.) park etmek amacıyla yol ve cadde üzerinde trafiği aksatmayacak şekilde duracaklardır,
- 3) Yolcuların iniş ve binişlerinde, iniş ve biniş güvenli olarak tamamlandıktan sonra kapılar kapanmadan araç hareket ettirilemez,

- 4) Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçları yolcuları rahatsız etmeyecek şekilde güvenli, dengeli ve sarsıntısız kullanılmalıdır,
- 5) Özel Halk Otobüs ve Minibüs Araçlarında çalışanların kıyafeti temiz, bakımlı ve kamu kurum ve kuruluşları kılık ve kıyafet yönetmeliği çerçevesinde olmalıdır,
- 6) Şoför ve diğer çalışanların taşımacılık faaliyetleri esnasında araç içerisinde sakız çiğnemesi, sigara vb. tütün ürünleri içmesi, yemek, çerez vb. yiyecekler yemesi yasaktır,
- 7) Özel Halk Otobüs ve Minibüs Aracı kullanımı esnasında şoförler, konuşma ve davranışlarında genel ahlak ve adaba uygun hareket edecek, argo kelimeler kullanmayacak, kibar ve nezaketli olacaklardır,
- 8) Özel Halk Otobüs ve Minibüs Aracı şoförü yetkili denetim elemanlarınca istenilmesi halinde gerekli belgeleri göstermek zorundadır,
- 9) Özel Halk Otobüs ve Minibüs Araçlarının kent içinde kullanamayacakları yollar ve durmayacakları yerler UKOME'nin alacağı kararlarla belirlenir,
- 10) Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçlarının ruhsatında belirtilen yolcu sayısından fazlasını taşıyamaz.
- 11) Yetkili birim yönetmelik hükümlerine uymayan şoförlerin geçici veya daimi olarak değiştirilmesini istediğinde, işletici buna uymak zorundadır. Aksi takdirde şoför resen uzaklaştırılır ve gerekli yasal mevzuat hükümleri uygulanır. Kooperatif üyesi araç sahibi ve bu araçlarda çalışan şoförler kooperatif yönetiminin aldığı kararlara uymak zorundadır,
- 12) Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçlarının yolcu indirme bindirme yerleri önceden belirlenen tabela veya kapalı durak olacaktır. Durak harici yolcu alınması yasaktır,

Denetim

Madde 23–

Özel Halk Otobüs ve Minibüs araçları ve personeli, bu yönetmelik hükümlerine göre faaliyetleri esnasında aşağıdaki kurum görevlilerince denetlenir;

- 1) İl Trafik Denetleme Şube Müdürlüğüne bağlı Trafik Ekipleri,
- 2) Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğüne bağlı Trafik Ekipleri,
- 3) İl Jandarma Merkez Komutanlığı Trafik Timleri,
- 4) Mersin Büyükşehir Belediyesi Trafik Zabıta Görevlileri,
- 5) Mersin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı Kontrol Görevlileri,
- 6) Bağlı buldukları odaları tarafından denetlenir. Mersin Büyükşehir Belediyesi Zabıta Dairesi Başkanlığı veya Ulaşım Daire Başkanlığı ilgili birimlerince yapılan denetimlerde bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tanzim edilecek 3 suret tutanağın bir sureti, fiili yapan aracın sürücüsüne teslim edilir. Tutanağın ikinci sureti Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümenine iletilir. Tutanağın üçüncü sureti düzenleyen daire başkanlığınca saklanır. Cezalar denetim görevlilerince düzenlenen zabıt varakasına dayanılarak Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümenince karara bağlanır.

Yaptırım Gerektiren Fiiller

Madde 24–

Çalışma ruhsatı verilen araç sahipleri bu yönetmelik hükümlerine aynen uyacaklarını kabul ederler. Trafik kurallarına ve bu yönetmelik hükümlerine aykırılık halinde doğacak her türlü sorumluluğu kabul etmiş sayılırlar. Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere ve araç personeline, araç bağlama, para cezası ve ruhsat iptali cezaları uygulanır. Cezalar denetim görevlilerince düzenlenen zabıt varakasına dayanılarak Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümenince karara bağlanır. Cezayı gerektiren durumlar ve ceza sınırları bu maddenin devamında ve diğer maddelerde belirlenmiştir. Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin işleticiye yapacağı her türlü bildiri işleticinin belediyeye bildirdiği adrese veya bağlı bulunduğu kooperatife, şirkete, odalara ve birliklere yapılır, odalar ayrıca 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun ve Disiplin Kurulları Yönetmeliği'nde belirtilen cezalar uygulanır. İdari yaptırım iş bu yönetmelikte belirtilen ve aynı zamanda da aşağıdaki maddeler halinde yazılan talimatlara uymayan araçlara ve/veya araç sahiplerine cezai yaptırımlar uygulanır.

1) I. tip ceza 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uygulanır.

2) II. tip ceza 1608 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uygulanır.

3 gün Belediye Encümeni'nce araç bağlama cezası uygulanır.

3) III. tip ceza 1608 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uygulanır,

6 gün Belediye Encümeni'nce araç bağlama cezası uygulanır.

4) IV. tip ceza, 1608 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri uygulanır,

9 gün Belediye Encümeni'nce araç bağlama cezası uygulanır,

5) V. tip ceza,

Ruhsat iptali uygulanır.

Suç niteliği içeren eylemler aşağıda belirlendiği gibidir.(Suçun tekrarı bir takvim yılı içindir.)

Cezalar

Madde 25 –

1) Ücret tarifesini asmamak

Ceza: İlk seferde I. tip, tekrarında II. tip ceza uygulanır.

2) Kirli araçla sefere başlamak

Ceza: Her seferinde I. tip ceza, uygun hale getirinceye kadar seferden men cezası uygulanır.

3) Personelin sefer sırasında sigara içmesi

Ceza: Her seferinde I. tip ceza uygulanır.

4) Araç personelinin kılık – kıyafet talimatına (Sakal, Terlik, Şort, Atlet gibi) uymaması

Ceza: Her seferinde I. tip, uygun hale getirinceye kadar seferden men cezası uygulanır.

5) Araç personelinin çığırkanlık yaparak yolcu toplaması

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip ceza uygulanır.

6) Duraklarda gereksiz bekleme yapmak, nizami yanaşmadan yolcu almak, duraklarda durmamak, durak harici yolcu almak, indirmek vb.

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

7) Hareket programına uymama (Mücbir sebepler harici)

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

8) Ücretsiz yolculuk hakkı olan yolcuları taşımama veya ücret alma.

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

9) Yolcuya hakaret etme veya kötü davranma.

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

10) Hat ve duraklara uymama ve güzergâhı dışında yolcu alma.

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

11) Teknik özelliklerini yitirmiş aracın onarımını yapmadan (Camı kırık, kaportası kazalı, gibi) sefere çıkmak.

Ceza: İlk seferinde I. tip,

12) Yolcu ve araç güvenliğini tehlikeye düşürecek şekilde (kırmızı ışıkta ihlali, cep telefonu ile sefer sırasında konuşmak, kapı açık hareket etmek gibi) araç kullanmak.

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

13) Denetim görevlilerine hakaret etmek veya kötü muamelede bulunmak.

Ceza: İlk seferinde II. tip, tekrarında III. Tip, tekrarında IV. Tip ceza uygulanır.

14) Alkollü araç kullanılmak

Ceza: Polis ekipleri tarafından tespiti halinde Belediye Encümenince 15 gün araç bağlama cezası uygulanır.

15) Denetim görevlilerinin talimatlarına uymamak

Ceza: İlk seferinde I.tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

16) Aracın seferini günlük hareket programından erken tatil etmesi veya hattını tamamlamadan (son durağa gitmeden) seferini bitirmesi

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

17) Aracın parka çekilmesi için tebliğ yapılmasına rağmen aracın parka gönderilmemesi.

Ceza: İlk seferinde IV. Tip, tekrarında V. Tip ceza uygulanır.

18) Mersin Büyükşehir Belediyesi ve bağlı şirketlerle ilgili her türlü ilan, reklam ve duyuruyu araçlarda muhafaza etmeme tahribi halinde yenisini asmama

Ceza: İlk seferinde I. tip, tekrarında II. tip, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

19) Karayolları ve Trafik Yönetmeliklerine göre araçlarda aranacak özelliklerden herhangi birini yerine getirmeme.

Ceza: İlk seferinde I. tip ve uygun hale getirinceye kadar seferden men cezası uygulanır.

20) CD, teyp ve radyo çalmak, gereksiz yere klakson kullanmak, havalı korna kullanmak (çalmak)

Ceza: İlk seferinde I. tip ve uygun hale getirinceye kadar seferden men cezası uygulanır.

21) Yolcuya, denetim görevlilerine, diğer toplu taşıma aracı şoförü ve personeline fiili tecavüzde bulunmak veya darp etmek.

Ceza: İlk seferinde II. tip, tekrarında III. Tip, tekrarında IV. tip ceza uygulanır.

22) Toplu olarak direniş yapmak, taşımacılık yapmamak, taşımacılığı aksatmak, gösteri yapmak vb. eylemlerde bulunmak

Ceza: İlk seferinde III. Tip, ikinci seferde IV. Tip

23) Mazeretsiz olarak hattı terk etmek.

Ceza: İlk seferinde II. tip, tekrarında III. tip, üçüncüde IV cezası uygulanır.

24) Hattına riayet etmemek, izinsiz güzergâh değiştirmek, tabelasız çalışmak veya güzergah dışı tabela kullanmak

Ceza: İlk seferinde II. tip, tekrarında III. tip, üçüncüde IV. tip cezası uygulanır.

25) Belirlenen yolcu taşıma ücret ve zaman tarife cetveline uymamak.

Ceza: İlk seferinde II. tip, tekrarında III. tip, üçüncüde IV. tip cezası uygulanır.

26) Denetim görevlilerine T.C.K. çerçevesinde silah kapsamında değerlendirilen aletlerle saldırıda bulunmak.

Ceza: V. tip ceza uygulanır.

27) Yönetmelikte yasaklanan, yapılması men edilen ve yukarıdaki ceza maddeleri dışında kalan uygulama ve davranışlara.

Ceza: Her seferinde I. tip ceza uygulanır.

28) Ruhsatsız ve izinsiz olarak toplu taşıma yapan araçlar.

Ceza: III. tip ceza uygulanır.

29) Ücretli ve indirimli yolculara ait kart örneklerini gösteren tabloyu asmamak

Ceza: İlk seferinde I. tip ve uygun hale getirinceye kadar seferden men, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

30) Yönetmeliğin 23.maddesindeki reklamlarla ilgili esaslara uymayanlara.

Ceza: İlk seferinde I. tip ve uygun hale getirinceye kadar seferden men, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

31) Teftiş defteri bulundurmamak

Ceza: Uygun hale getirinceye kadar seferden men cezası uygulanır.

32) Tüm araçlar klimalı olacaktır ve mevsimine göre klimalar çalıştırılacaktır.

Ceza: I. tip ceza uygulanır.

33) Ulaşım Dairesi Başkanlığının istediği cihazlardan herhangi birini takmamak ya da kullanmamak;

Ceza: İlk seferinde I. tip ve uygun hale getirilinceye kadar seferden men, tekrarında III. tip ceza uygulanır.

34) Tüm araçlarda kamera ve takip sistemi bulundurulacak ve güvenlik kamerası ve sistemi çalışır halde olacaktır,

Ceza: İlk seferinde I. Tip, tekrarında II. Tip ceza uygulanır.

35) Özel Halk Otobüs ve minibüs araçları ruhsatında belirtilen yolcu sayısından fazlasını taşıyamaz

Ceza: I. tip ceza uygulanır.

36) Ulaşım Dairesi Başkanlığı veya Zabıta Dairesi Başkanlığınca ilgili odalara yapılan tebliğlere uymamak

Ceza: I. tip ikincisinde II. Tip ceza uygulanır.

Yaptırımların Uygulanması

Madde 26–

Bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, 26. Maddede belirtilen para cezası ile sanat ve ticaretten men yaptırımları uygulanır. Denetime yetkili kurum görevlilerince tutulan ve gereği yapılmak üzere Mersin Büyükşehir Belediyesi ilgili birimlerine gönderilen tutanak ve raporlar, ilgili birim tarafından Mersin Büyükşehir Belediyesi Encümenine sunulur. Cezalar hakkında Büyükşehir Belediye Encümeni yetkilidir. Yaptırımlar işleticiler adına araç plakasına kesilir. Ayrıca ceza, plaka ve şoför sicil dosyasına da işlenir. Belediye Encümenince verilen para cezaları Belediyenin bildiriminden sonra otuz (30) gün içerisinde Mersin Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Daire Başkanlığı veznesine yatırılır. Otuz (30) gün içinde ödenmeyen para cezaları yasal gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Cezalarını yatırmayanlara bu yönetmelikte belirtilen belgeler verilmez. Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin ve bağlı birimlerinin, Özel Halk Otobüsü ve Minibüs araçları personeline, işleticinin bağlı bulunduğu odaya veya araç sahibinin adresine iadeli taahhülle yaptığı her türlü bildirim, uyarı ve cezalar araç sahibine tebliğ tarihi, fiili teslim tarihi kabul edilecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

İşleticilere ve işletici firmalara yapılacak bildirimler

Madde 27–

İşleticilere yapılacak tebligatlarda, işleticilerin yaptıkları başvurular sırasında verecekleri son adresler esas alınacaktır. İşleticiler kendisi ile istihdam ettikleri personellerin tebligat adreslerinde değişiklik olduğu takdirde otuz (30) gün içinde Yetkili Daire Başkanlığı'na yazılı olarak bildirmek zorundadır.

İhtilafların Çözümü

Madde 28–

Bu yönetmeliğin uygulanmasından doğacak ihtilafların çözümü için Mersin Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Verilen Belgeler

Madde 29–

Bu yönetmelikte adı geçen her türlü evrakın şekil ve muhteviyatı Mersin Büyükşehir Belediyesi yetkili birimce düzenlenir. Bu belgeler Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi'nce ücretlendirilecek ve ilgili mali yıla ait ücret tarifesinde yayınlanacak olup bunlar;

- 1) Ticari Taşıt Tahsis Belgesi,
- 2) Araç Uygunluk Belgesi,
- 3) Çalışma Ruhsatı Belgesi,
- 4) Şoför Uygunluk Belgesi (Toplu Taşıma Aracı Kullanım Kartı)'dır.

Saklı Tutulan Hükümler

Madde 30–

Bu yönetmelikte bulunmayan hususlarda ilgili kanun, yönetmelik, tüzük ve diğer mevzuat hükümleri geçerlidir ve bu konuda çıkan mevzuat hükümleri saklıdır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 31–

13.05.2016 tarih ve 436 sayılı Mersin Büyükşehir Belediye Meclis Kararı ile yürürlük kazanan Toplu Taşıma Araçları Çalışma Yönetmeliği ile bu yönetmelikle ilgili ve bağlı olarak yapılan sonraki değişiklik kararları, bu yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 32–

Bu yönetmelik, Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ve yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 33–

Bu yönetmelik hükümleri Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına yetkili birim tarafından yürütülür.

Geçici Madde 1 – Bu yönetmeliğin yürürlüğünden önce alınmış belgelerin 1 (bir) ay içerisinde bu yönetmelik hükümlerine göre yenilenmesi gerekir.

Geçici Madde 2 – Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Özel Halk Otobüs ve Minibüs işleticilerinin kayıtlı adreslerine yapılan tüm bildirimler, bağlı buldukları odaya da yapılacağından, oluşacak tebliğ sorunlarından plaka sahipleri ve bağlı buldukları oda sorumludur.

Geçici Madde 3 – Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi uygulaması üç (3) ay sonra başlayacaktır.

Geçici Madde 4 – M ve H plaka ortak almak isteyenler iki (2) ortaktan oluşa bilecektir. Ortaklardan ayrı ayrı belgeler istenir ayrı ayrı tahsis ve ruhsat verilir. Noterden ortaklık belgesi getirmek şartı ile.

Geçici Madde 5 – Yönetmeliğin 22. Maddesinin 32. Bendi Faaliyette bulunan araçların yaşı en fazla 10 (on) olacaktır. Bu yaş sınırlaması yönetmelik çıktığı tarihten itibaren 1 (bir) yıl sonra yürürlüğe girer.

EKLER

EK – 1: Ticari Taşıt Tahsis Belgesi

EK – 2: Araç Satışı İçin Devir Dilekçesi Örneği

EK – 3: Araç Uygunluk Belgesi

EK – 4:Şoför Uygunluk Belgesi (Toplu Taşıma Aracı Kullanım Kartı)

EK – 5: Toplu Taşıma Araç şoförlerinin Kılık Kıyafetler

EK – 1: Ticari Taşıt Tahsis Belgesi Örneği